

Το ζήτημα της ομοφωνίας στο μεγάλο συνοδικό ταξίδι (Χρυσόστομος Σταμούλης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1OWQurY>]

Βέβαια, ενώ στον προαναφερόμενο κανονισμό γίνεται εκτενής αναφορά για το θέμα της μη επιτεύξεως ομοφωνίας και τις διαδικασίες που θα ακολουθηθούν σε μια τέτοια περίπτωση, δεν υπάρχει διατύπωση για την ακριβή λειτουργία της. Γεγονός που ξεσήκωσε κάποιες δίκαιες εν πολλοίς ή εν μέρει αντιδράσεις. Πρόκειται, όμως, για μία αδυναμία, η οποία κάτω από προϋποθέσεις μπορεί και να αποδειχθεί τελικά ως εκείνη η πραγματικότητα που επιτρέπει στο Πνεύμα της αληθείας να ανατρέψει τους δεσμευτικούς χειρισμούς των θεσμικών διαδικασιών που εγκλωβίζονται στην άσκηση της εξουσίας, αλλά και των γενικότερων ανθρώπινων σχεδιασμών που αδυνατούν να συνδέσουν την Σύνοδο με την ενεργοποίηση των χαρισμάτων του σώματος.

Σε μια τέτοια περίπτωση η Εκκλησία θα έχει και πάλι τη δυνατότητα να αποδείξει τον εαυτό της ως χώρα του αχωρήτου που μένει ανοιχτή στο θαύμα και σε όσα αυτό υπόσχεται. Και το λέγω αυτό διότι δεν είναι λίγες εκείνες οι περιπτώσεις φόβου στην ιστορία της Εκκλησίας που ανάγκασαν το καράβι της Ορθοδοξίας που είχε αναχωρήσει για το μεγάλο συνοδικό ταξίδι να επιστρέψει στο λιμάνι της φαινομενικής ασφάλειας, στο λιμάνι της απραξίας και της ατολμίας. Γεγονός που αποδεικνύει σε πολλές περιπτώσεις το χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στη ζωή του εκκλησιαστικού σώματος και στην επιμονή σε θέματα που σχετίζονται αποκλειστικά και μόνο με την τυπική ορθότητα και την κανονική σύγκληση μιας συνόδου, που θεωρούν πολλοί πως αποτελούν «το μοναδικό κριτήριο γνησιότητας και αλήθειας»[11]. Με τον τρόπο αυτό, όμως, αγνοείται καθώς σημειώνει ο Νίκος Ματσούκας, πως «η τυπική ορθότητα πολλές φορές αρκεί μονάχα στις καθαρά νομικές και κοσμικές κοινωνίες. Αρκετές φορές μάλιστα η τυπική ορθότητα σ' αυτές τις κοινωνίες δολοφονεί την ουσιαστική ορθότητα. Όμως στο σώμα της Εκκλησίας οι κοσμικές ή τυπικές διαδικασίες απαραίτητα συνταιριάζονται με το ουσιαστικό περιεχόμενο της ζωής της»[12].

Σε κάθε περίπτωση, εκείνο το οποίο πρέπει να τονισθεί με έμφαση, στο σημείο αυτό, προκειμένου να αποφευχθούν πιθανές παρεξηγήσεις και παρερμηνείες, είναι το γεγονός ότι η μεθοδολογία, στην περίπτωσή μας η ομοφωνία, δεν αποτελεί απλά και μόνο ένα εξωτερικό και μαζί τυπικό εργαλείο με το οποίο λαμβάνονται οι

αποφάσεις, αλλά συνδέεται πλήρως με τον πυρήνα της εκκλησιολογίας και συνεπώς με όσα από αυτήν απορρέουν. Σκοπός της ομοφωνίας είναι ή οφείλει να είναι η συναίνεση και εξάπαντος όχι η δέσμευση της ελευθερίας της σκέψης των μελών των αντιπροσωπειών των Εκκλησιών-μελών της Συνόδου. Η ομοφωνία με κανέναν τρόπο δεν πρέπει να «λειτουργήσει ως ταφόπλακα του εμπνευσμένου λόγου, άρα και της ανάληψης ευθύνης για το λόγο που θα καταθέτουν οι συνοδικοί Ιεράρχες»[13]. Αντίθετα οφείλει να αποτελέσει εκείνη τη νέα αρχή η οποία θα σημάνει την αναχώρηση των Εκκλησιών από τις επικίνδυνες ατραπούς της εξουσιαστικότητας και της ισχύος, που δίχως άλλο συνδέονται με υπόγεια ρεύματα με την πληγή του εθνοφυλετισμού, αλλά και φαινόμενα νεόκοπων φονταμενταλισμών, που ακυρώνουν στην πράξη το μυστήριο της ενότητας.

Όσον αφορά, τώρα, στο θέμα της μίας ψήφου που θα έχει η κάθε Αυτοκέφαλη Εκκλησία, η οποία θα εκπροσωπείται από έναν αριθμό επισκόπων που δεν θα ξεπερνά τον αριθμό εικοσιτέσσερα, και το οποίο σαφώς συνδέεται με το θέμα της ομοφωνίας, θα πρέπει να πούμε ότι πρόκειται για διαδικασία νέα, που εφαρμόζεται για πρώτη φορά και έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον. Και τούτο διότι με μια τέτοια πρακτική φαίνεται να υπάρχει διάθεση σφυρηλάτησης τόσο της ενότητας των τοπικών Εκκλησιών όσο και της ενότητας των Ορθοδόξων Εκκλησιών στο σύνολό τους, ενώ ταυτόχρονα ανοίγει ο δρόμος για την αποφυγή εφαρμογής πληθυσμιακών και εθνοφυλετικών κριτηρίων στη λήψη των αποφάσεων.

Ωστόσο, η «ευλογημένη ευκαιρία» δεν σχετίζεται μόνον ή δεν θα έπρεπε να σχετίζεται μόνον με τις προσπάθειες που θα γίνουν για την επίτευξη συμφωνίας σε υψηλό επίπεδο. Έχω την αίσθηση ότι η μεγάλη και ευλογημένη ευκαιρία έχει να κάνει κυρίως με τη βάση της Εκκλησίας. Μια βάση ξεκομμένη από την πληροφόρηση και συνεπώς τη συμμετοχή σε όλα όσα την αφορούν άμεσα και αποτελούν ως μη όφειλε αντικείμενο χειρισμών αποκλειστικά της κορυφής.

[Συνεχίζεται]

[11] Ν.Α. Ματσούκα, *Δογματική και συμβολική θεολογία Γ. Ανακεφαλαίωση και αγαθοτοπία. Έκθεση του οικουμενικού χαρακτήρα της χριστιανικής διδασκαλίας*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1997, σ. 293.

[12] Ν.Α. Ματσούκα, *Δογματική και συμβολική θεολογία Γ. Ανακεφαλαίωση και αγαθοτοπία. Έκθεση του οικουμενικού χαρακτήρα της χριστιανικής διδασκαλίας*, σ. 293-294.

[13] Α. Βλέτσης, Ένα έρωτημα, *Σύναξη* 133(2015), σ. 66.